

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovci 10. februarja 1885.

Št. 3.

Kaj je volitev, in kdo ima pravico voliti!

So države na svetu, kjer nemajo volitev. Tam cesar ali kralj vse sam vlada in ukazuje, ali pa prepusti vladanje svojim ministrom, kateri v imenu cesarja dajejo postave po svoji glavi, pa ljudstva ne prašajo, ali so mu postave po volji ali ne. V drugih državah pa, tako tudi v našem cesarstvu, ne dela več cesar sam postav, ampak delajo jih od ljudstva voljeni poslanci, cesar pa postave potrди, če se mu zdijo koristne, in nobena postava ne dobi prej veljave, dokler je ni potrdil svitli cesar. Vender pa se le redkokedaj primeri, da bi cesar zavrgel postavo, katero so sklenili poslanci v državnem zboru. Poslanci pa sklepajo po večini, to se pravi, na katero stran se jih več nagne, to obvelja. V državnem zboru na Dunaji je 353 poslancev. Če bi jih tedaj 177 reklo, da morajo otroci 8 let v šolo hoditi, 176 pa, da je zadosti 6 let, obveljalo bo prvim, ker bi imeli za en glas več; ako bi se jih pa za 6 letno šolo več potegnilo, potem bi oni zmagali. Ravno taka je pri vseh drugih rečeh. Zato tudi v koroškem deželnem zboru slovenska poslanca gg. Einšpieler in Muri ne moreta nič opraviti, ker je nemških liberalcev veliko več; v kranjskem deželnem zboru pa nemški poslanci nič ne opravijo, ker je Slovencev več. V državnem zboru na Dunaji so 20 let imeli nemški liberalci večino, delali so tedaj take postave, da je bilo dobro za liberalne bogatine, za jude in različne velikaše, za kmeta in rokodelca pa je bilo slabo. Pri volitvah leta 1879 pa je bilo voljenih več slovanskih in katoliških poslancev, kakor nemškoliberalnih; zato so liberalci zgubili oblast, njihovi ministri so morali odstopiti, in začele so se delati take postave, da se dopadejo nam, liberalcem pa ne. Vender imajo liberalci še zmirom veliko moč, posebno na Koroškem, na Štajerskem, na Dunaji, v Šleziji in na Moravskem. Če jih pa pri letošnjih volitvah še bolj premagamo, da bojo imeli še manj poslancev, mi pa toliko več, potem bo morda tudi za koroške Slovence zasijalo solnce, prišli bojo tudi za nas boljši časi.

Ktera stranka ima v zboru večino, to je več poslancev, tista dela postave, na želje tiste stranke se morajo ozirati še ministri. Zato pa tudi vsaka stranka napenja vse svoje moči, da bi zmagala v več krajih in dobila več poslancev po svojih mislih.

Iz tega lahko spoznate, kako imenitna da je volilna pravica. Kdor ima volilno pravico, on tako rekoč cesarju vladati pomaga. „Kako pa to?“

boste prašali, „saj mi volilci ne delamo postav.“ To je res, da jih vi ne delate; pa tisti poslanci jih delajo, ktere vi volite v državnem zboru. Vam pa je na prosto voljo dano, ktereга moža si hočete izbrati za poslanca: če vi volite za volilne može liberalce ali če k volitvi ne greste in vso volitev prepustite liberalcem, potem se ne smete pritožiti, da vam liberalne postave nakladajo huda bremena. Če ste volili ali pustili voliti liberalce za volilne može, vam mora ja že pamet povedati, da bojo ti volili liberalca za poslanca; in če potem še po drugih deželah naredijo ravno tako, potem bojo imeli v državnem zboru liberalci večino in bojo delali take postave, kakor bo najbolje za liberalno gospodo, pa slabo za slovenskega kmeta.

Volilna pravica je tedaj silno imenitna. Ircei so se poganjali več ko dve sto let za to, da so dobili volilno pravico. Na Ogerskem, v Ameriki, na Angležkem in drugih krajih je cela dežela pokonci, kedar so volitve; posamezni glasovi se kupujejo s težkim denarjem, dostikrat pa se še stepajo in pobijejo do smrti. To je se ve da grdo, če kdo za denar prodá svoj glas, ali če nasprotnika napade, kakor tolovaj in razbojnik. Pa povedali smo vam to le zavolj tega, da boste spoznali, kako visoko drugodi obrajtajo volilno pravico.

Kdo pa ima pri nas pravico voliti? Vsak polnoletni in samostojni avstrijski državlján, ki plača najmenj pet gordinarjev cesarskega davka na leto, in ni bil zavolj tatvine ali goljuŕije zaprt, ima volilno pravico. Iz začetka so volili samo taki, ki so imeli najmanj 20 gld. letnega davka. Grof Hohenwart, minister naše stranke, je to znižal na 10 gld. Liberalci so se temu upirali, ker so dobro vedeli, da manjši posestniki ne bojo volili liberalcev. Leta 1879 pa je bila pri volitvah liberalna glorijska pokopana, in kmalo potem so naši poslanci sklenili, da ima volilno pravico vsak, da le plača 5 gld. cesarskega davka. Tako so tedaj le slovanski in katoliški (konservativni) poslanci pridobili manjšim posestnikom in rokodelcem volilno pravico. Tudi v koroškem deželnem zboru se je prvi oglašil slovenski poslanec č. gosp. Einšpieler in predlagal, naj se razširi volilna pravica na vse tiste, ki plačajo vsaj 5 gld. davka. Radi bi bili liberalni poslanci zavrgli tudi ta nasvet, pa ker so že po drugih deželah mali posestniki dobili volilno pravico, in ker se jim je dovolila celó za državni zbor, bilo je naše liberalce vender sram, in potrdili so Einšpielerjev predlog.

Vender pa je volilna pravica še zmirom čudno razdeljena. Kmetom so dali premalo po-

slancev, kakor smo že lani povedali v „Miru“ in v „zlatem ključu“. Tako volijo na Koroškem mestjani in grajščaki pet poslancev za državni zbor, kmetje pa le štiri: in vendar je kmetov 6krat toliko, davka pa plačajo skor 3krat toliko, kakor mestjani in grajščaki skupaj. (Leta 1883 je bilo na Koroškem mestjanov blizu 50.000 glav, kmetov pa okoli 300.000; grajščakov je komaj kakih 100 družin. Davka so plačali grajščaki 80.000, mestjani 217.000, kmetje pa 869.000 gld.)

Tudi to je narobe, da volijo mestjani svojega poslanca naravnost, kmetje pa morajo voliti najprej volilne može, in še le ti grejo potem volit poslanca.

Mestjani volijo doma, volilni može iz kmetov pa morajo storiti dolgo pot do okrajnega glavarstva. Naš poslanec g. Einšpieler je v deželnem zboru predlagal, naj bi kmetiški može volili tam, kjer so sodnije. Jezerjani bi šli potem samo do Kaple, Črnjani samo do Pliberka, namesto do Velikovca. Pa liberalci so zavrgli ta pametni nasvet; menda mislijo, da bo ta ali drugi rajši doma ostal, ker se bo vstrašil pota, in da bojo potem liberalci ložej zmagali. Tudi jim je menda ljubši, da imajo vse volilne može v enem mestu skupaj, da jih ložej obdelujejo za svojo reč, kakor so že vajeni.

Volilna pravica je veliko vredna. Kdor jo ima in jo prav porabi, on lahko pomaga sebi in drugim. Kdor jo pa porabi narobe, ali čisto nič, tak bo dajal oster odgovor, kakor tisti hlapec, ki je zakopal svoj talent. Kjer so pravice, so tudi dolžnosti. In da je vsak dolžen priti k volitvi, o tem bomo govorili prihodnjic.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Za družbo sv. Mohora.) Ravno zdaj se nabirajo družabniki. Prosimo tedaj č. g. rodoljube posebno na nemški meji, naj pridno vabijo in nabirajo ude. Dokler bo ljudstvo bralo lepe katoliške bukve v svojem jeziku, tako dolgo bo ostalo zvesto veri in domovini. Posebno Celovška okolica je silno zanemarjena. Mladi ljudje, ki so prišli že iz sedajnih nemških šol, sicer ne znajo slovensko brati; pa se bojo naučili, da se jim pokažejo le tiste črke, katerih v latinski abecedi ni. Pa tudi drugod po Slovenskem naj pokažejo podporniki in prijatelji družbe, da se hočemo okoli družbe toliko bolj tesno zbrati, kolikor več jo nasprotniki spodkopati skušajo. To bo najboljši odgovor na dr. Traunovo interpelacijo!

Iz Celovca. (Šola za št. Jur in Goričico.) Za št. Jur in Goričico in tiste vasi nad Celovcem hočejo šolo zidati blizu Annabichelna. Le prav deleč od cerkve! To je že stara navada pri šolskih stavbah na Koroškem. Tako bo imel g. št. Jurski župnik skor pol ure do šole, učenci pa nikoli ne bojo imeli šolske meše; v št. Jur jih učitelj gotovo ne bo vodil k službi Božji. Liberalcem je to ravno prav, ljudstvo pa ni zadovoljno. Pa kaj, ko si pomagati ne more!

Iz Celovca. (Latinske šole v Beljaku.) Z vodji latinskih šol v Beljaku nemajo sreče. Prvega vodjo so predstavili v Nikolsburg na skrajno mejo avstrijsko; in že se sliši, da je tudi drugi

vodji že doslužil v Beljaku in da pride za profesorja (tedaj ne več za vodjo!) na Dunaj. Zakaj da se je to zgodilo, govori se marsikaj med ljudmi. Pa naši liberalni listi so tihi ko miš. Se ve, oba vodji sta bila nemškoliberalca. Ko je bil pa predstavljen naš slovenski profesor Borštner, zagnali so velik krik in vriš. V čem pa se je on pregrešil? Mi ne vemo nič slabega, tudi njegovi tovarši ne; sicer pa o tem ni treba govoriti, saj je vse po časnikih znano. Borštner je bil poštenjak v Celovcu in je poštenjak v Ljubljani; tega mu še nasprotniki ne odrečejo. Črnili so ga in lajali nad njim ker je bil narodnjak, pa le miren in pohleven, občespoštovan. Tudi mi bi lahko zdaj bili plat zvoná, pa denimo čez to plajšče krščanske ljubezni!

Iz Celovca. (Kaj je domača obrtnija; — v pojasnilo Borovskim puškarjem.) Okoli Mengša in Domžal na Kranjskem pletejo ljudje po zimi kite za slamnike; pa od tega ne živijo, pletejo le po zimi, ko imajo čas, po leti pa delajo na polji. Te krajcarje, kar jih s tem zaslужijo, imajo kakor za poboljšek. V drugih krajih delajo lonce, rešeta itd. To je „domača obrtnija“. Davka ne plačajo od tega zaslужka; nasprotno pa sme tudi vsak poprijeti se tega dela, ako ima le čas. Če se bo tudi v Borovljah štele puškarstvo za „domačo obrtnijo“, potem bo smel vsak, ki v Borovlje pride in si tam kupi kako bajto, lotiti se puškarije, naj se je že puškarstva učil ali ne. To bi bilo pa slabo za Borovce. Če puškariji ne bodo hoteli delati zadosti po ceni, najeli bojo fabrikanti delavcev iz drugih krajev, jih nekoliko izučili in jim dali zaslужek, domači in izučeni puškarji pa bojo ostali brez dela. Zato svetujemo Borovskim puškarjem, naj se obrnejo do g. Rosthorna, obrtniškega nadzornika, in naj ga prosijo, da se bo pognal za to, da se vsi Borovski puškarji sprejmejo med rokodelce (handwerksmässiges Gewerbe). Potem bo smel delati le tak, ki se je izučil; vsi se bojo morali zapisati v zadruho (Genossenschaft), in ta bo določila, koliko novih učencev se sme sprejeti vsako leto. Bolje bo, plačati nekaj davka, zato pa imeti nekaj pravice. Tudi naj prosijo g. Rosthorna, naj fabrikantom ukaže, da morajo plačevati vse v gotovem denarji, ne več v blagu; saj tudi oni prodajajo puške za gotov denar.

Iz Žihpolj. (Grda razvada. — Pijanec.) Mi imamo lepo romarsko cerkev, kakoršne nemajo povsodi. Pa žalostno je povedati, kaj se na tem svetem kraju godi in kako se spoštuje hiša Gospodova. Cerkev ima več korov, in po teh se sprehajajo sprideni, od liberalnega duha popačeni pobalini. Med pridigo in sv. mešo hodijo po korih gor in doli, se pogovarjajo od ponočevanja in svojih neslanih burk, ali pa prebirajo časnike. Sami nič ne molijo, pa še druge motijo in pohujšajo. Ali bi ne bilo bolje, ko bi taki rajši ostali doma? Na take se prilegajo besede: „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo spremenili v jamo razbojnikov!“ Pa tudi otroci se potikajo po tistih korih, si igrajo in posnemajo več fantine. Otroke bi bilo treba zapoditi pred oltar, tam je njih prostor; pa kakoršen je današnji svet, bi se nekterim staršem še zameril, kdor bi to storil. Liberalni duh se je

pač že močno zagrizel v naše življenje. Kaj pa Bog poreče?

V nedeljo 25. jan. so otroci dražili nekega pijanca. On vzame nož in leti za njimi. Otrok sicer ni vjel, pa srečal je neko kmetico in jej zabodel nož v ramo, da je bila kmalo vsa v krvi. Kmetica je precej močno poškodovana in morali so jo z vozom zapeljati domu. Po pijanca so prišli pa žandarji. Glejte, kaj žganje zna!

Izpod Dobrača. (Nemški šulferajn — krivičen in zoper vero.) Velikokrat se je že popisovalo v „Miru“ in drugih slovenskih časnikih, kako ruje in rogovili nemški šulferajn po naših krajih. Mi tukaj na Zili pa ga poznamo iz lastne skušnje in lahko dokažemo, kako je krivičen in sv. veri na kvar in škodo. Razun nekaj privandranih Nemcev smo tukaj sami Slovenci; Božja služba je slovenska in med seboj govorimo po slovensko. Zato bi bilo vendar pravično, da bise otroci tudi v slovenskem jeziku naučili brati in pisati. Pa kaj se zmeni šulferajn za pravico? On hoče le nemški poduk in otroci slovenskih starišev ne bi smeli videti še ene slovenske črke ne; ne bi smeli k svojemu ljubemu Bogu moliti v maternem jeziku! Še ljudi na cesti ne smejo pozdravljati po slovensko. Šolo na Vratah je vzel šulferajn v svojo oblast. Dal jim je namreč 2000 gld. da so zidali novo šolo, pa so se morali zavezati, da bo šola zmirom nemška. Denar je na šolo intabuliral; tako bo Vratčane obdržal v svojih krempljih. Ali je pa to pravično po naši veri? Ali ne beremo: „Ne stori drugim, kar nečeš, da bi drugi tebi storili!“ Kaj bi pa Nemci rekli, ko bi jim mi vzeli nemški poduk in njihove otroke tlačili v slovenske šole?

Pa nemški šulferajn tudi sv. veri ni prijazen. Kdo pa je pri tem družtvu? Judi, brezverci in taki žalostni kristjani, ki so sicer zapisani v krstnih bukvah, v cerkvi jih pa ne vidiš celo leto ne. Kakoršni družniki, taka je tudi družba. Pa tudi to je na kvar verskemu poduku, ker se slovenski otroci v takih šolah ne naučijo slovensko brati, toraj ne morejo brati in se učiti katekizma? nemškega poduka pa ne razumejo. Kako žalostno je tedaj, da so nekteri stariši toliko zaslepljeni, da so jim take šole po volji. Kak odgovor bojo dajali taki šolski svetovalci na sodnji dan, ko bo večni Sodnik terjal duše tistih otrok, ki so jih pripravili ob krščanski poduk s tem, da so šolo izročili nemškemu šulferajnu! Ali bo mar nemščina zveličala otroke? Pa saj se še nemško ne bojo dobro naučili, družega pa prav ničesar, ker ne zastopijo poduka. Čudno je, da visoka vlada vse to dopušča!

Slišal sem, da so se Vraški gospod fajmošter že lani pritožili zavolj teh žalostnih šolskih križev, pa do zdaj še niso dobili odgovora. Zdaj se bojo menda pritožili še na Dunaj. Ta gospod so pač srčni in vneti za svoje slovenske rojake. Bog nam daj še dosti takih na Koroškem!

Iz Vrat. (Preša za mošt. — Sneg.) Pri nas je neki kmet p. dom. Kasin, neustrašljiv katoličan in zvest Slovenec; ta si je pustil narediti prešo za sadje, in lani se je pri njem naprešalo 25 polovnjakov mošta. Pač je prav, če kmetje pijejo mošt namesto škodljivega in smrdljivega žganja. Dobro bi še bilo, ko bi naši kmetje sadili več sadja; saj pri nas dobro obrodijo jabelka in hruške.

Snega imamo toliko, da je groza. Vender pa je to le dobrotu za revne ljudi. Na kolovozu železnice vse mrgoli delavcev in delavk, da sneg kidajo in si služijo krajearje. Tudi pravijo, da pride za debelim snegom dobra letina. Bog daj!

Iz Št. Ilja pri Dravi. (Nemškutarija v šoli. — Naši pevci.) Nedavno je nekdo pisal iz našega kraja, naj bi se mi ločili od Vrbe in napravili sami svojo občino. To bi bilo res prav, da bi imeli bolj blizo svojega župana.

V naši šoli se uganja zmirom še preveč nemškutarije, posebno v drugem razredu. Govori se, da je učitelj tega razreda neko deklico zaprl samo zato, ker ni znala po nemško povedati, zakaj ni prišla v šolo! To pa vender ne bo res? Pa nekaj imamo dobrega: to so naši pevci, ki v cerkvi zapojejo tako lepo, da jih je veselje poslušati. Hvala za to gre gosp. nadučitelju Zagodi.

Iz Borovelj. (Kje so naše puškarske pravice? Mi puškarji nismo nič zadovoljni s tem, da hočejo nekaj puškarjev uvrstiti med „domačo obrtnijo“ (hausindustrie). Po tem takem se bo vsak človek našega okraja smel lotiti puškarije, in če izučeni puškarji ne bodo hoteli delati dosti po ceni, bojo si fabrikanti najeli drugih ljudi, jih nekoliko izučili in jih plačali, kakor bodo hoteli. Puškarija ni nobena „domača obrtnija“, kakor piskre delati ali slamnike plesti ali kaj takega. Mi smo se po štiri leta učili puškarije. Od nekdanj so naš šteli med rokodelce in imeli smo pred 20 leti izgledno puškarsko zadrugo (Büchsenmacherinnung). Kdor ni bil šest let pomočnik, še mojster ni smel postati. Počasi pa so začeli naše pravice krhati in drobiti, in to so storili predstojniki naše zadruge! Lani je predstojnik naše zadruge nekega kmeta za enkrat vzel v delo, potem ga je oprostil (mu dal spričo, da je izučen puškar), in potem je še plačal za njega, da je bil sprejet v zadrugo. Kdo je to storil in pred kom, ga lahko povemo po imenu, če je treba. Tako naši ljudje sami teptajo z nogami naše pravice in na tako vižo jemljejo delo in zaslužek nam puškarskim mojstrom. Ali ni to žalostno in škodljivo? Za fabrikante je se ve da najbolje, da je zmirom puškarjev nekaj preveč, ker potem jim plačajo, kolikor se jim zdi. Če bi pa le izučene puškarje imeli za delavce, potem bi ne mogli dosti zbirati med njimi, morali bi jim dajati pošteno plačilo. Pa tudi mi ne bomo molčali in bomo že skrbeli za to, da bo visoka vlada spoznala, kako se pri nas godi.

Iz Borovskega okraja. (Obrtniške zadruge.) Že delj časa limajo v Borovljah obrtniške zadruge, pa ne morejo nič pravega narediti. Trgovce, peke in mlinarje so deli v eno zadrugo. Če jih pa skličejo v zbor, jih ne pride toliko, da bi mogli kaj sklepati. Slišal sem, da jih to jezi, ker se tudi v to reč vtika g. Werner, in hoče menda vse vajeiti dobiti v svoje roke. Kaj ima g. Werner opraviti med kramarji in peki? On je fužinski vodja, tedaj privatni uradnik, in ne spada ne med trgovce, ne med obrtnike. On hoče pač vsako reč zabeliti s svojim nemškoliberalnim in prajzovskim maslom.

Iz Rude. (Šola. — Učitelj.) Nekdo vam je pisal iz Rude, da bilo bolje, postaviti na šolo

drugo nadstropje, kakor pa pozidati eno izbo. Ja, zakaj pa? Drugo nadstroje bo veljalo 3000 gld., pritlična izba pa le kakih 1400 gld. Potrebujemo le eno izbo; čemu bomo tedaj trošili denar, ali ga imamo mar že preveč?

Zdaj iščemo novega učitelja namesto Stotza. Mi si želimo g. Škerjanca iz Št. Petra, ker je Slovenec in od krščanskih starišev. Naši liberalci pa si želijo nemškutarja Sorgo (Zorka) iz Lipice. Če tega dobijo, bo slabo za Slovence.

Lani smo nemškutarjem gujezdo razdjali, zdaj ga pa že spet popravljajo.

Iz Rude. (Žganje in mošt.) Večkrat pišete v „Miru“, kako škodljivo je žganje. To je tudi res; saj sami lahko vidimo, da ne pride iz žganja nič dobrega: bolezen, slabost, kletvine, tepeži, nesramnost itd. Povem vam pa, da tudi mošt ni dosti prida. V naših oštarijah dobivamo takega, da je kakor „Blutreinigungsthee“; vrta in vije po črevih, da je joj. Vino je v teh slabih časih predrago; najbolje bi nam vstregel, ko bi kdo začel po ceni ol ali pivo kuhati.

Iz Št. Jurja pri Kranji. (Šolsko breme.) Kranjci imamo le šestletno šolo; vendar tudi nas teži šolsko breme. Zmirom je treba zidati nove šolske palače ali jih razširjati. Ali bi ne mogli tako narediti, kakor na Saksonskem, da hodijo eni otroci dopoldan v šolo, drugi pa popoldan? Potem bi ne bilo treba toliko učiteljev in toliko šolskih izb; saj bi se v eni in isti izbi lahko podučeval dopoldne drugi in popoldne prvi razred. Saj ni zdravo za otroke, če morajo dostikrat lačni celi dan posedati po šolskih klopek. Če ima otrok dobro glavo, se bo tudi v treh urah kaj naučil, ko bo glava bolj spočita; kdor pa ni za uk, se tudi v šestih urah ne nauči dosti. Naj bi se naši poslanci vendar usmili kmetov in naj bi nam ne nakladali zmirom večih šolskih bremen. Mestni otroci naj se učijo rokodelstva in naj se ne silijo v učiteljske pripravnice; potem bo utihnilo tudi vpitje po novih šolah.

Iz Lahovč pri Cerkljah. (Pogovor o kmečkih težavah.) Mi nismo nič kaj srečni. Saj veste, kako škodo nam je lani naredil nesrečni ogenj. Kaj rado se zgodi, da otroci zanetijo in celo sosesko storijo nesrečno. Otroci so sicer neumni, pa stariši so kazni vredni, da ne pazijo bolj na nje. — Za kmeta so prišli slabi časi. Od vseh strani ga cukajo za denar; kje ga bo pa jemal, ko žito nema skor nobene cene? Tudi za prešiče se letos ne skupi dosti. Včasih se je za predivo kaj dobilo; zdaj se pa kolovrati valjajo pod streho, skor nobeden več ne prede; ljudje kupujejo robo za obleko vse v prodajalnicah. Tako gre naš denar na tuje, in ni se čuditi, da lezejo kmetije v dolgove.

Mladi svet tako živi, da ni nikomur podobno. Najprej se navlečejo žganja, potem pa se pretepajo in pobijajo. Na to pa nobeden ne misli, da bi si kaj prihranil za stare dni. Tega divjanja ne bo prej konec, dokler se ne bo špiritovo žganje čisto prepovedalo. Otroški pameti je zastoj dajati lepe nauke; če mu noža ne vzameš po sili iz rok, se bo gotovo urezal. Ravno tako naši mladi ljudje (pa tudi stari) ne bodo prej pustili žganja, ko takrat, kedar ga ne bodo več dobili. Naj bi se naši poslanci potegnili za tako postavo, in naj ne poslušajo ogerskih judov, kateri špirit kuhajo in

se poganjajo za svojo kupčijo! Naj prodajajo špirit na Turško, nas pa naj pri miru pustijo ž njim!

Kaj dela politika.

V državnem zboru se razgovarjajo o novi postavi, po kateri bi se uredile duhovniške plače. „Slovenec“ pravi, da se duhovnikom ni treba veseliti te postave; nekteri bojo morda na boljsem, drugi pa spet ne. Levičarji (liberalci) so rekli, da bojo glasovali za postavo, in sicer zato, da postanejo duhovniki neodvisni od škofov. Poslanec Weber jih je pa dobro zavrnil rekoč, da se duhovniki nikoli ne bojo uprli proti svojim višjim, in da je grdo, ako jih hoče kdo zapeljati v to. — Da se pomaga poplavljenecem (po povodnji) na Poljskem in da se uravnajo reke v Galiciji, bo država dala 15 milijonov podpore. — Vlada nasvetuje novo postavo o pristojninah in novo pogodbo zastran severne železnice. Ali bo državni zbor privolil v to ali ne, se še ne ve za gotovo. — Tržaški mestni zbor je sklenil napraviti svojo lastno učiteljsko pripravnico (kjer se mladenčji pripravljajo za učiteljski stan). Učiteljska pripravnica v Kopru jim je premalo lahonska. — Za novega škofa v Lincu je menda izbran č. g. kanonik dr. Pilz.

Angleži imajo svoje križe z Egiptom. Vojška v Sudanu še zmirom ni končana. — Tudi Francozom se na Kitajskem taka godi. Vojskujejo se in zmagujejo, kakor se hvalijo, vendar niso do zdaj opravili še ničesa. — Lah so zasedli kos zemlje v severni Afriki. — Tudi Nemci stikajo po Afriki. Ali njim se zna goditi, kakor Angležem in Francozom.

Gospodarske stvari.

Buča kot živinska klaja.

Naši kmetovalci buče ali tikve kot živinsko klajo dobro poznajo in jih tudi marljivo posebno svinjam pokladajo. Vendar pa ne bode odveč, ako se tukaj na tem mestu o izvrstnosti te klaje posebno za pitavno živino beseda spregovori. Pri nas, kakor tudi v Severni Ameriki, na Francoskem, Laškem, na Ogerskem, Rumunskem in še po drugod se buče med koruzo najbolj posajajo. Dobro jih je tudi po kompostnih kupih saditi, ker prvič lepo rastejo in debele postanejo, drugič pa tudi kompost prehude suše varujejo.

Buča je na več strani prav koristna rastlina. Ona podaja mleku dober okus in naredi, da imajo krave mnogo mleka in da se na njem obilo smetane nareja. Buča je tudi za svinje dobra in zdrava klaja, katerim se posebno jeseni in po zimi pogosto poklada, da se o nji odebelé.

Dobro je buče na drobne kosce razrezati, s slamnatim rezanjem in z otrobi mešati in tako živini polagati. Da nekoliko semenja še med klajo ostane, je tudi dobro, ker seme deluje na pomnoženje mesa pri pitavni živini, kar se posebno o goveji živini in o svinjah reči more.

Toda težko je veliko buč čez zimo hranjevati, ker se v to svrhu veliko prostora potrebuje. Zato

buče nekteri režejo na drobljance in te s slamnatim rezanjem pomešane v kadi ali luknje v zemlji nasujejo in jih tako kisati pusté. Živina tako skisane bučne drobljance rada je in jej tudi ravno tako dobro de, kakor čvrste buče.

Vendar pa ni vsaka sorta buč enako dobra in gledé redivne moči enako veljavna. Kemične preiskave so to na tanko dokazale. Nekatere sorte so v tem oziru dosti boljše od drugih. Na Ogerskem dajejo tistim bučam, ki imajo bolj trdo skorjo prednost pred navadno svinjsko bučo, prej ko ne zaradi tega, ker je ta sorta trpežnejša od navadne svinjske buče. Preiskave so pokazale, da ima skorja več beljakovca v sebi, kakor ga pa ima meso.

Vendar pa živina skorjo težavno prebavi in ta okoliščina ceno nekoliko znižuje pred ono mehkejšo bučo. Če se pa buča s trdo skorjo kisa, pari ali kuha, kakor je ravno na Štajerskem sem ter tje hvalevredna navada, tako pomislek zastran težavnega prebavljanja do cela odpade.

Razne sorte buč se navadno v tri velike sorte delijo, izmed katerih je tako imenovana debela buča (*Cucurbita maxima*) kot živinska klaja najbolj na glas. Pa tudi med temi sortami so se po preiskavah različnosti pokazale, kar se tiče redivne vrednosti.

Razun redivne vrednosti je pa treba še ozir jemati na razmero jako obilnega pridelka, če ga primerimo pridelku klajne repe ali živinske pese.

Poslednje se pridelata na hektari okoli 40.000 kilogramov, buče pa na enakem zemljišču v enakih razmerah 60.000 kilogramov in še čez. Vrh tega so pa še redivne razmere boljše od ovih živinske pese.

Razun dobre živinske klaje pa dajajo buče ali tikve še prav dobro in zdravo človeško hrano. Obilna oljnata vsebina v semenu je dosti znana. Iz bučnega semena se namreč sladko in dobro olje preša, in v sto in sto hišah po deželi in po mestih s tim oljem belijo jedi in salate leto na leto. „Sl. G.“

Za poduk in kratek čas.

Darilo za novo leto

nam je podal č. g. dr. Valentin Nemeč, profesor cerkvenega prava in cerkv. zgodovine v duhovnem semenišču v Celovcu, spisavši knjigo „die Pfarreconcursprüfung“, (ktera se prodaja v bukvarni A. Raunecker v Celovcu). Kakor v knjigi v zagovor papeža VI. — tako je tudi v tej knjizici marljivi pisatelj skrbno zbral in umno sestavil gradivo, ki nas jasno podučí, kako se po cerkvenih postavah pravilno postopa pri izpraševanju za župnije ali fare, tako od strani izpraševalcev, kakor od strani izprašanih. Dosihmal se v tej imenitnej reči ni postopalo vselej pravilno. Hvaležni sežimo po tej marljivo spisani knjizici, posebno mi župniki in kaplani, da spoznamo tudi v tem oziru svoje dolžnosti, pa tudi svoje pravice, dosihmal nam morda premalo znane. — Sprejel in prebral sem knjizico ravno na god sv. mešnika Feliksa Nolanskega, kteremu so postavili prav kratek, pa lep nagrobni napis: „Tu leži mož božji.“ Naj bi se po navodu te knjizice izvolili za župnike vselej taki možje, o kterih bi se zamoglo

reči da so „možje Božji“! S to prisrčno željo priporočam Nemečovo novo knjigo vsem duhovnim tovaršem najgorkeje. — Gledé na lepo obliko in zadržaj je knjizica prav dober kup za 70 kr. in po pošti 75 kr. M—č, župnik.

Stari in novi čas.

(Dalje.)

Stari čas.

Naša vas je stala v starem času v samotnem kraju, daleč od posvetnega hrupa; še pridne ceste nismo imeli. Živeli smo po svojih starih navadah, dokler ni prišla železnica. Mncgi prebivalci naše vasi celo življenje niso prišli v „svet“, to je, ne čez tri ure daljave od farnega zvonika. Prebivali so v priprostih hišicah, imeli so priprosto hišno opravo, ki so jo naredili navadno sami, oblačili so se priprosto in hranili so se s priprostimi kmečkimi jedmi. Vse je bilo priprosto. Ne moremo vsega popisati, kako so ljudje živeli, pa nekaj malega lahko povemo, iz tega se bo že videlo, kakšen je bil „stari čas“.

Naši vaščani imeli so dosti lesa. Tak kmet je nasekal drv, jih naložil težek voz in jih peljal po 4 ali 5 ur daleč v mesto. Kar so štirje konji drv zapeljali v mesto, za te je kmet dobil šest goldinarjev in ljudem se je to zdelo silno veliko denarja.

In če so naložili kopo, jo osem dni žgali, da so nažgali eno skladnico oglja, ga vozili dva dni v mesto, in dobili za oglje osemnajst goldinarjev, to je bila „kupčija“! to je bilo denarja, ko smeti! — In če je kmet konja izredil z veliko skrbjo in trudom, in če je čez tri leta dobil za njega osemdeset goldinarjev: govorilo se je o tem že po celej vasi.

Če je kdo na leto zaslužil dve sto goldinarjev, je bil že boljših eden in lahko je živel in izredil pet, šest otrok. Naj pa danes kdo to poskusi!

Dohodki so bili tedaj v starem času pičli; pa stroški so bili še manjši, in to je skrivnost starega dobrega časa. — Kar smo pojedli, to smo pridelali vse sami na domači njivi, ni bilo treba nič kupiti. Jed je bila pač priprosta. Samo o velikih praznikih je bilo meso; sicer pa celo leto le mleko, žganci, krompir, repa, fižol, kaša, salata, korenje, zelje, črna juha. Kofeta — nismo poznali. Tobak so le nekteri kadili iz majhnih lul, da ga je celi teden pokadil komaj za en groš. Za pijačo smo imeli čisto, dobro vodo iz studenca. Marsikteri mladenič je doživel dvajseto leto, da ni pokusil še vina ali žganja, in tudi ni imel še cigare v zobeh. V krčmi (gostilnici) posedati ni bilo mogoče, ker v celi vasi nismo nobene imeli!

Z obleko smo bili takrat kmalo preskrbljeni. Lan in konoplje smo sejali doma, naredilo se je predivo, ženske so predle in delale prt ali platno, da smo se preskrbeli s perilom. Tudi se je dalo platno v farbo in naredila se je iz njega poletna obleka. Za zimo smo imeli pa tudi domače sukno. Volno smo imeli, ženske so jo po zimi spredle, potem je prišel tkalec in naredil sukno. In kako je bila ta obleka trdna! Kako

se je gospodinja ponašala s platnom, ki ga je sama naredila! Mladi svet zdaj ne vé, s kakim veseljem so včasih ljudje prvokrat oblekli obleko, ki so jo naredili z lastnimi rokami!

In če si je kak kmet kupil kos lepega sukna v mestu, da si je dal narediti svatovski plajšč, to je bila novica za celo vas, in vsi sosedi so prihajali blago gledat. In tak plajšč je trpel dva roda in še do tretjega; tako pošteno blago se je takrat izdelovalo!

Za obutev se je tudi le malo potrošilo. Otroci so letali bos, odrasčeni pa v lesenih cokljah.

Kmečke hčere, ko so se možile, bile so ponesne na to, da so na svojo „balo“ naložile le takega platna, ki so ga same napredle in pridelale. Perilo, janke, nogovice, jope — skor vse je bil domač pridelek; tudi skrinje in drugo leseno ropotijo naredili so možki sami. Zdaj se pa vse kupi, in tako zleti denar po svetu!

(Dalje pride.)

Smešničar.

Ali ne boš vstal, lenuh? — zavpije mati nad sinom — „kdaj je že solnce gori!“ — „Veste, mati“ — pa odgovori sin — „solnce je šlo sinoči v kraj že ob sedmih, jaz pa še le ob eni popoldni, toraj je lahko že vstalo.“ „Brencelj!“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Šoli na Suhi so svitli cesar podarili 100 gld. — Deželni poslanec gosp. K. Schnablegger je podaril šoli na Vratah 100 gld. proti obljudi, da ostane šola zmirom nemška. Ravno to so morali pa obljuditi tudi nemškemu sulferajnu, ki je šoli posodil 2000 gld. Gosp. Schnablegger je zabil tedaj le še en žebelj na pokrov, ki je bil tako že pribit. Šolski načelnik Brugger se v časnikih zahvaluje za ta dar. Veliko jim mora biti na tem, da bi Zilane ponemčili prej ko mogoče. Nemški most čez Ljubljano se jim zida prepočasi; nekaj prej ga upajo postaviti od Beljaka preko Predela in Gorice! — Neki pustolovec si je zmilil laž, da je na Ljubelu podsulo 20 kmetov. Časnik „Weltblatt“ je prinesel potem veliko podobo o tej izmišljeni nesreči. Neki list v Ameriki pa piše celó, da je plaz zasul mesto Celovec! V Ameriki pač ne vejo, da stoji Celovec v ravnini. — Deželno obrtniško, kmetijsko in živinsko razstavo bojo napravili v Celovcu letos mesca avgusta. — V labudski dolini imajo osepnice (koze). — Svojo hčer krasti učila je neka ženska v Celovcu. Obe ste bili obsojeni v ječo. — Na Dunaji se je dovolilo že leta 1882, da smejo ljudje svoje davke poslati v davkarijo tudi s pošto nakaznico. Zdaj je vlada prašala tudi okrajne glavarje na Koroškem, ali bi bilo to pripravno tudi tukaj? Želeti je, da bi se to dovolilo tudi nam. Marsikteri posestnik ima do pošte blizo, do davkarije pa deleč. Jezerjan bi potem plačal na pošti pri Jezeru in bi mu ne bilo treba iti tri ure daleč v Kaplo; Černjan bi plačal v Črni, Grebinjčan v Grebinji, Svečan bi plačal v Bistrici, namesto, da trka tri ure daleč

v Borovlje itd. Davkarija mu potem potrdi, da je denar prejela in stvar je opravljena. — Celovskega župana pl. Jessernigga so mestni očetje izvolili za častnega meščana. — Vlak prijel je nekega kmeta pri Vrbi. Sneženi plug ga je vrgel na stran, pa mož je hudo poškodovan. — V Rožece je padel neki delavec s strehe, ko je metal sneg pa se ni privezal. — V Weitensfeldu je neki posestnik umrl brez testamenta ali oporoke. Imel je nezakonske otroke in tudi on sam je bil nezakonsk otrok, toraj nema nobenih postavnih dedičev (erbov), in njegovo precejšno premoženje zapade državi. Ubogi otročiči! Na deželi je dosti ljudi, ki se branijo testament narediti, in če jih kdo k temu opominja, pravijo „saj še ne bom umrl“. Kaj se zna takemu zgoditi, nam priča ta prigodba. — Na sejmu v Beljaku so enemu ukradli 70, drugemu 140, tretjemu 160 gld. Bodite torej previdni! — Ker se je že zgodilo, da so nekteri Borovski liferanti prodali puške z nepreskušeniimi cevmi in so se take cevi pozneje razletele, ukazala je deželna vlada, naj se ojestro gleda na to, da bo vsaka cev preskušena trikrat. Kdor trikrat prestopi to zapoved, naj se mu vzame obrtna pravica. — Pri Brežah je vlak povozil delavca Maierhoferja. — Občina Trebno pri Beljaku je izvolila g. ministra Pino-ta za svojega častnega občana. — Čuje se, da so fužinski delavci Podljubelom ustavili delo, ker se jim je znižala plača. — Na mnoge pritožbe, da uradni list ne prinaša zanesljivih tržnih cen, je mestni zbor sklenil, da hoče vprihodnje strogo gledati na to, da se cene prav poizvedo in zapišejo. Stari birn po 82 litrov je prepovedan, in smejo se pri kupčiji rabiti samo birni po 80 litrov. Pazilo se bo tudi na premogarje, da bojo dajali zmirom pošteno vago. — „Celovčanka“ jezdi še zmirom svoje kljuse o pokojninah za kmečke posle. Mi želimo vsakemu dobro, najbolj pa ubogemu poslu. Da bi se pa pokojnina (penzija) za posle izrezala iz kože naših kmetov, ki tako komaj še visijo na nitki, tega ne bomo zagovarjali nikdar. Ali hočete kmeta ob vse pripraviti?

Na Kranjskem. Na Dolenjskem je umrl g. Karol Rudež, grajščak in slovenski rodoljub z dušo in telesom. Bil je tudi deželni poslanec. Pogreb je bil lep. Naj v miru počiva! — Deželni odbor kranjski išče pripravnega prostora na Dolenjskem za kmetijsko šolo. — Več steklih psov se klati okoli Novega mesta. — V Krškem hočejo mesto olepšati. — V Vel. Laščah snujejo čitalnico. — Zgodovino štajerskih Slovencev je spišal marljivi pisatelj Lapajne. Prijateljem povestnice priporočamo jo najtopleje. — „Škrat“, zabavnozbadljiv in šaljiv list bode pričel s 7. febr. svoj tretji tečaj. Uredoval in izdajal ga bode gosp. Srečko Magolič, kteremu ga je dozdanzij urednik preobložen s preobilim poslom prepustil. — Oblika mu bode nekoliko izpremenjena in olepšana ter stisneno tiskana. Izhajal bode vsako prvo in tretjo soboto v meseci ter prinašal na štirih straneh izvirne humoreske in druge daljše zabavne spise v verzih in prozi; dalje: komične prizore, s kterimi bode gotovo slavnim čitalnicam in drugim narodnim društvom ustrezal o snovanji zabavnih programov. Prinašal bode tudi lepe humorističnozbadljive podobe ter izvirne pesmi, dovtipe in drugo zabavno drobnjavo. Za mesec januar bode

odškodoval častite naročnike s štirimi prilogami. Izhajal bode redno, in ako bi bila kaka številka konfiskovana, izšla bode prihodnja celo polo obsežna, torej bodo naročniki brez izgube. Cena mu je za vse leto 3 gld., za polu leta 1 gld. 50 kr. in za četrt leta 80 kr., ktera naj se pošilja upravnistvu v „Narodno tiskarno“ v Ljubljani. — Radi tedaj priporočamo tudi ta list, in upamo, da „Škrat“ ne bo pozabil, da smo Slovenci verni katoličani. — Nekje pod Ljubljano so poklicali mizarja, da bi nekoliko popravil staro skrinjo. Ta je pa našel v skrinji skriven predalček in v njem hranilnične bukvice za 1800 gld. pa še mošnje polno zlatega in srebrnega denarja. To skrinjo je imel prej skopuh, ki je beračil od hiše do hiše in nazadnje umrl brez duhovnika in brez oporoke (testamenta). Stradal je za druge ljudi. — Za Bleiweisov spomenik se je nabralo do zdaj 1802 gld. — V Dobu so prijeli tatu, ko je v cerkvi iz pušice kradel denar. — V Prežganji so hudo zboleli gosp. župnik Zupan. — Grajščino Podvin je kupil francozki knez Polignac.

Na Štajerskem. V Brezji pri Poljčanah je očetu ubežal 22 letni sin A. S. Da bi ložej potoval po svetu, vzel je kar konja in voz seboj. — Velikega volka je ustrelil neki fant v Dobrovi pri Brežicah. — V Gradcu je železniški delavec prišel med „pufarje“, ki so ga zmečkali tako, da je bil v malo minutah mrtev. — Glasoviti nemškutar Soršak pri Slov. Bistrici je v preiskavi, ker je na sumu, da je ponarejal pooblastila pri volitvah. — Ustrelil se je inženir Kiehlhauser v Celji. — V Slatini hočejo vrbe saditi, da bojo pletli jerbace.

Na Primorskem. Obsojeni so trije lahoni v Kopru, ki so napadli in ranili slov. študenta, ker je pel cesarsko pesem. Čeravno nasprotniki hudo pritiskajo, vendar se zmirom bolj zbuja Slovenci okoli Kopra. — V Dekani in v Šmarji napravili so že čitalnice. — Slovenskim dijakom pa se slaba godi v Kopru. Po sedmi uri zvečer ne smejo se pokazati na ulice, pa tudi iz mesta ne smejo v okolico. V nedeljo pred svečnico je bila v Dekanih veselica, pa dijaki niso smeli tje. S tem pa irredentarji ne bojo dosegli ničesar. Dijaki tega zatiranja ne bojo pozabili svoje žive dni in postali bojo toliko bolj goreči domoljubi. — V Gorici se je obesil neki pisač, 25 let star. — Ponesrečil in do smrti pobil se je narodni župan Vrtovec med Sežano in Tomajem. Tega moža je škoda. — Slovenci v Gorici si hočejo napraviti slovensko šolo za deklice.

Druge avstrijske dežele. Slavni hrvaški škof Strossmayer bojo letos obhajali svojo sedemdesetletnico. Ves hrvaški narod se pripravlja na to, da temu svojemu dobrotniku pokaže svojo hvaležnost in ljubezen. — Na novo oživel bo časnik „Tribüne“ na Dunaji. Ta list je pod ranjkim Skrejšovskim hrabro in junaško branil pravice Slovencev. Naj bi se našel še kak tak vrednik! — Mož in žena obešena sta bila v Temešvaru na Ogerskem, ker sta zadavila neko vdovo.

Tuje dežele. V Londonu so prekucuhi z dinamitom hoteli razstreliti dve palači. Razušle se sicer niso; vendar je napravilo veliko škode in ranilo je sedem ljudi. — V Kišenevu na Ruskem je vstal med judi neki Rabinovič in začel je svojim judovskim rojakom oznanjevati, da so neumni, če

čakajo svojega odrešenika, ker odrešenik je že davno rojen in to je Jezus Kristus. Kmalo potem so našli tega juda mrtvega, in misli se, da so ga umorili judi.

Drobtince. Kako v Bosni kaznujejo? Štirje Turki so pred kratkim ukradli vola, ga pobili in meso si razdelili. Toda dejanje se je kmalo izvedelo in našli so tudi brž „corpus delicti“. Žandarji so tate o poludne peljali pred konak, t. j., pred sodnijsko oblast, ktera jih je na ta-le način obsodila. Dvema so kožo ukradenega vola potegnili čez glavo in ramena, tako, da sta roga prišla na pravo mesto, drugima dvema pa so na hrbet naložili po dvajset kil mesa. Nato so te štiri tate v procesiji in v dostojnem spremstvu peljali po trgu, koder je bilo ravno vse ljudstvo zbrano; dva Turka sta pa na ves glas klicala, v čem da so se pregrešili zlodeji. Morda bi take kazni tudi pri nas kaj izdale?

* Živa pokopana. Iz Barcelone se piše: Gospa Omane, mlada soproga nekega častnika je 17. t. m. nagloma brez vsake posebne bolezni umrla. Truplo umrle položili so tretji dan po smrti v kapele v bližnji soseski ležečega gradu v rodbinsko rakev k večnemu počitku. Ko so pogrebci odšli iz kapele, gre stara služkinja k rakvi, da bi molila še en očenaš za dušo pokojne svoje gospodinje. Kar zapazi skozi glažovnato pokrivalo sredi truge, da mrtva vzdiguje svojo roko. Strašen krik zažene starka in spravi vse prebivalce v gradu kvišku. Prenesli so potem oživel iz groba v sobo in zdravniki so rekli, da se ni več bati za njeno življenje. Prijel jo je krč, ker je bila noseča.

* Berač — otroka ukradel. Dva berača, izmed katerih je imel eden pohabljenoto dete seboj, sta se pričkala v Brizzdorfu za darilo, pri kateri spletki je eden izmed njiju zgrabil darovani denar. Na to zakriči drugi: „Ako mi ne daš denarja, te v nečem izdam.“ Ko to grozilo ni pomagalo, pripoveduje berač prihitevšim ljudem, da je sodrug njegov pohabljenoto dete, ki ga ima pri sebi pred dvema letoma ukradel in ga nalašč pohabil, da bi s tem večje usmiljenje vzbudil pri ljudeh in od njih več denarja izmamil. Tu pa priskoči izmed ljudi ekonom Siegfried, zgrabi nesrečno dete in zakriči: Moje dete, moj sin! V resnici se je izgubil Siegfriedu pred dvema letoma njegov sinček, ki bi bil sedaj v starosti pohabljenega deteta. Tak je sicer dete branil z nožem, a premogli so ga vendar le in oddali sodbi.

* Grozna nesreča v Avstraliji. Ne daleč od Wagge-Wagge se je vsled dolgotrajnega in silnega deževja premočeni železnični nasip sesel in razrušil ravno tedaj, ko je čez-nj vozil osobni vlak. Hlapon in vsi vagoni so se razdrobili, veliko nad sto oseb je mrtvih in težko ranjenih. To je največa in najgrozovitejša nezgoda, kakoršna se že dolgo ni pripetila na nobenej železnici.

Izurjen godec išče službo organista ali pevovodje. On ima 13 let prakse, zna izvrstno igrati na trompete, gosli „flügelhorn“ itd. pa tudi v note staviti. Dopisi na vredništvo „Mira“.

Delavci dobijo precej delo in dober zaslužek pri vodnih stavbah pri Dravi v Paternijonu in Ferndorfu.

Rainer in Pinteritsch,
stavbena podjetnika.

„**Jur s pušo**“ ima železno dušo in hudo pušo, katero je kupil v Borovljah. Dvakrat na mesec naredi velik lov na dihurje in nemčurje, lahone in framazone. Velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Izhaja v Trstu, po novem letu v večji obliki. Kdor ga ne naroči, mu je lahko žal, in ga bo še rad pri drugih izposojeval.

Mavec ali gips izdeluje **Franc Plahutar** v Jesenicah na Gorenjskem. Zmirom ga ima veliko zalogo in prav dobro blago.

Franc Rudholzer, urar v Celovcu na Leonove bukvarne, prodaja in popravlja vsake sorte zlate in srebrne žepne ure, drage ali dober kup, kakor kdo želi; potem ure na stene v izbah in za kuhinje. Zaloga je zmirom velika, da si vsak izbere, kar mu dopade. — Ure se popravljajo po ceni in dobro.

Za darila

se posebno priporočajo
moji vsakovrstni

šivalni stroji,

ki se lahko plačajo
tudi na mesečne
obroke.

Cenike pošiljam zastoj.

Tudi se take mašine pri
meni popravljajo.

Janez Kozmič
 v
Celovcu (Klagenfurt)
 10 Wienergasse 10

Velika zaloga

pravih holandskih slanikov (arnikov)

okajenih in osoljenih prve vrste za surove jesti, katere razpošilja podpisani po sledečih nizkih cenah na vse kraje

I. vrste velike ribe okajene	gl.	17.—	} v sodih po 600 rib
II. " " " "	"	14.50	
III. " " " "	"	12.—	
IV. " " " "	"	10.50	

slaniki osoljeni

v sodčkih po 5 kil gld. 2.25

" " " " " 10 " " 5.—

na kolodvor Trst proti povzetju ali netto Cassa.

Eugen Dolinar — Trst.

Cerkvena oprava vsake vrste, mašna obleka, svete posode, podobe svetnikov, križevi poti itd. dobijo se pri meni na izbiro. Imam izvrstne „večne luči“, in pravo, lepodiseče kadilo iz Indije.

Janez Heindl

na Dunaji, Stefansplatz, fürsterzbischöfliches Palais.

Podpisani priporočuje se p. n. občinstvu, posebno prečastiti duhovščini, za izdelovanje **slik, podob, oltarjev, prižnic, križevih potov** itd. iz lesa, iz kamna in iz pravega angleškega Portlandmarmor-cementa. Vse cerkvene dela in prenovljenja spadajoča v mojo stroko izdelujem trdno in po najnižji ceni.

Fr. Ozbič,

cementni tehnik, podobar in pozlatar
šolske ulice št. 17. v Celovcu.

Loterijske srečke

od 31. januarja.

Line	25	19	37	20	2
Trst	57	17	24	23	2

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	30	6	65
rž	4	60	5	75
ječmen	4	10	5	15
oves	2	35	3	—
heda	3	40	4	25
turšica	3	80	4	75
pšeno	8	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	—	6	25
krompir	1	20	1	50

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	58
telečje meso	—	66
svinjsko meso	—	64
kostrunovo	—	44
maslo	—	98
puter	—	96
prekajen špeh	—	76
frišen špeh	—	60
mast	—	74
100 kil sena	2	20
100 kil slame	1	50
100 kil deteljnega semena	44	—

V tretjič pridejo na dražbo:

24. febr. Maierhoferjeva kmetija v Grossedlingu, cenjena 5179 gld. pri okr. sodnji v Volsberku.

26. febr. Prostovoljna prodaja Gunčevejevega mlina v Trgu, cenjen 6200 gld. pri okr. sodn. v Trgu.

5. marca. Lautererjevo posestvo v Šmartnu pri Celovcu cenjeno 11.180 gld. pri okr. sodnji v Celovcu.